

13de zondag door jaar A

Mt. 10, 37-42

Het Evangelie ging er al moeilijk in bij de joodse toehoorders van Jezus 2000 jaar geleden, en vandaag stuit het waarschijnlijk ook bij ons op weerstand. Met name de 2 eerste zinnen over het meer beminnen van uw ouders of kinderen dan Jezus is geen zoete siroop, maar smaakt eerder naar levertraan: het zijn bijzonder scherpe woorden.

Het stoot tegen de borst omdat we waarschijnlijk aanvoelen dat deze tekst het effect kan hebben van een splijtzwam binnen een gezin of familie. En als we kijken naar het stukje Evangelie vlak voor hetgeen we vandaag hoorden, wordt dat ook bevestigd. We lezen daar: “Denk niet dat Ik vrede ben komen brengen op aarde... Tweedracht ben Ik komen brengen tussen een man en zijn vader, tussen dochter en moeder”. Is het dan niet normaal dat we de wenkbrauwen fronsen als we zoiets horen?

En toch, voor wie Jezus beter kent zouden die woorden geen complete verrassing mogen zijn. Maar we moeten ze wel goed verstaand. Eigenlijk is het een commentaar van Jezus op iets wat heel zijn leer samenvat: het dubbelgebod van de liefde. “Gij zult de Heer uw God beminnen met geheel uw hart, geheel uw ziel, geheel uw verstand en al uw kracht, en ge zult uw naaste beminnen als uzelf”.

In het Evangelie van vandaag legt Jezus dat verder uit, en laat Hij als het ware zien wat het betekent God te beminnen met heel uw hart, ziel, verstand en kracht. En de slotsom is dan heel simpel: de liefde tot God komt altijd eerst. Elke andere liefde, ook die binnen een gezin, kan slechts op de tweede plaats komen. En als er een conflict is tussen die twee, dan moet de liefde tot God het pleit winnen.

Wat kunnen wij daar nu mee? Er is wellicht nooit zoveel gesproken en geschreven over solidariteit met onze medemensen als nu; nooit zoveel oproepen gedaan tot respect voor alle mensen, tot openheid, verdraagzaamheid en wederzijds begrip als vandaag. Nooit zijn er zoveel pleidooien gehouden voor goede verstandhouding, behulpzaamheid, samenwerking en vrede, kortom: voor naastenliefde, als vandaag.

Van de andere kant zien we ook dat al dat gepraat en geschrijf, al dat preken en moraliseren, steeds minder effect heeft. Het lijkt dat de wereld zelden zo koud is geweest, de mens nooit zo eenzaam, de maatschappij nooit zo hard als vandaag. Mensen vluchten weg in drugs of zelfmoord, of vallen ten prooi aan depressies. Gezinnen spatten uiteen, het ene na het andere. Ontevredenheid, frustratie en stress zijn schering en inslag in de scholen en op de werkvloer. En steeds meer wereldleiders lijken compleet gestoord te zijn.

Hoe komt dat? Er zal wel geen simpel antwoord zijn op die moeilijke vraag. Maar misschien komt het antwoord een stuk dichterbij als wij, christenen, aandacht zouden opbrengen voor de les van het Evangelie van vandaag. Jezus spreekt eerst over de liefde tot Hem en dan, op de tweede plaats over de naastenliefde. Hij noemt de liefde tot God het eerste gebod, en de naastenliefde het tweede. Dat is

geen toeval. Dat gebeurt ook niet zonder reden. Jezus weet namelijk hoe de mens in elkaar zit.

Wij zien onszelf spontaan veel liever dan de belastingcontroleur, de conducteur op de trein, de toiletjuffrouw in het station of de oost Europese vluchtelingen die niet al te beste naam hebben. En geen enkele preek of catechese kan daar verandering in brengen. Waarom niet? Omdat wij het tegenovergestelde doen van wat het Evangelie vraagt. We spreken of preken altijd maar over de naastenliefde die niemand mag uitsluiten. Maar we zwijgen in alle talen over het eerste gebod, ook in onze catechese.

Het werkschema van Jezus stelt het tegenovergestelde voor: Hij weet dat wij niet in staat zijn de naastenliefde te volbrengen als daar niet eerst een basis ligt van God bovenal beminnen. Of om het nog anders te zeggen: wie God niet bemint, zal het niet ver brengen op de weg van de naastenliefde.

Liefde tot God en liefde tot de naaste (vader of moeder, zoon of dochter), zijn dus zeker geen concurrenten van elkaar. Integendeel: juist om die onderlinge menselijke liefde mogelijk te maken en gezond te houden, is eerst liefde tot God nodig. Want misschien hebt u het al wel gemerkt: het is niet alleen maar goedheid wat in een mens zit. En dus zullen we ons oor iedere keer te luisteren moeten leggen bij Hem die de bron is van alle goedheid en liefde, bij God.

Misschien is dat wel de grootste en ook moeilijkste les voor onze seculiere maatschappij: ga terug beminnen die louter liefde is. Amen.

Johan Goris, pastoor